

Danuta Szaflarska (6 lutego 1915 roku w Kosarzyskach - 19 lutego 2017 w Warszawie)

*Pewna aktorka z Sądecczyzny
już sto lat żyje dla ojczyzny,
piękna łączniczka,
skarbu strażniczka,
królowa sceny i polszczyzny.*

(ebs)

Zofia Danuta Szaflarska urodziła się w 1915 roku (w dowodzie widnieje data 20 lutego) na Sądecczyźnie, we wsi Kosarzyska na słowackiej granicy, w rodzinie nauczycieli. Jej rodzice nie mieli gdzie mieszkać. Początkowo odnajmowali pokój w leśniczówce, potem przeprowadzili się do szkoły. Już w dzieciństwie odkryła magię teatru, kiedy to razem z bratem i dziećmi ze wsi odgrywała różne scenki.

Wywiad nagrany 18 sierpnia 2013 (MCK SOKÓŁ w Nowym Sączu, autor Wiesław Żygłowicz:

<https://www.youtube.com/watch?v=etVFzYonF0s>

W 1939 roku ukończyła warszawski Państwowy Instytut Sztuki Teatralnej, a 14 września zadebiutowała. Następnie do 1941 roku występowała w Teatrze Polskim w Wilnie, a potem w teatrach konspiracyjnych (1942-1945).

Brała udział w Powstaniu Warszawskim jako łączniczka.

Po wojnie występowała w Teatrze Starym w Krakowie (1945-1946), Teatrze Kameralnym w Łodzi (1946-1949), Teatrze Współczesnym w Warszawie (1949-1954), Teatrze Narodowym w Warszawie (1954-1966) i Teatrze Dramatycznym w Warszawie (od 1966).

Zagrała w muzycznym filmie "Zakazane piosenki" w reżyserii Leonarda Buczkowskiego według scenariusza Ludwika Starskiego, pierwszym polskim filmie pełnometrażowym nakręconym po II wojnie światowej. Premiera filmu odbyła się w 1947 roku.

Cieszył się dużą popularnością, jednak krytyka zarzucała mu fałszowanie rzeczywistości okupacyjnej i łagodzenie okrucieństw niemieckich tamtego czasu. W związku z tym film został wycofany z kin i skierowany do poprawy.

Wersja zmieniona, w większym stopniu akcentująca grozę czasów wojny, weszła na ekrany w 1948 roku. Również i ona była bardzo popularna. Do początków XXI wieku film obejrzało w kinach ok. 15 milionów widzów.

Zagrała też w pierwszej powojennej komedii pt. "Skarb" (1948) z Jerzym Duszyńskim także w reżyserii Leonarda Buczkowskiego według scenariusza Romana Niewiarowicza i Ludwika Starskiego:

https://www.youtube.com/watch?v=14zQ7OI_sMA

W roku 2006 zagrała w filmie "Pora umierać" w reżyserii Doroty Kędzierzawskiej, z koleżanką Małgorzatą Roźniatowską wzięła udział w niezapomnianej scenie:

<https://www.youtube.com/watch?v=NM08N-T9sLI>

W 2007 została nagrodzona wyróżnieniem dla najlepszej aktorki podczas 32. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, za rolę w filmie "Pora umierać". Wcześniej dwukrotnie, w latach 1991 (za "Diabły, diabły") oraz w 1993 (za "Pożegnanie z Marią") zdobyła na tym festiwalu wyróżnienie dla najlepszej aktorki drugoplanowej. Nagrodzona Złotą Kaczką 2008 dla najlepszej aktorki stulecia kina polskiego.

8 marca 2008 odsłoniła swoją gwiazdę w Alei Gwiazd, na ulicy Piotrkowskiej w Łodzi.

Na przyznaniu Złotego Berła 2013 mówiła Dwójce:

- W lutym [2014] skończę 99 lat. Bardzo bym chciała skończyć sto dlatego, że to byłby mój pierwszy jubileusz.

Danuta Szaflarska została uhonorowana przez Fundację Kultury Polskiej za wieloletni, najwyższej próby kunszt aktorstwa scenicznego i ekranowego, stanowiący arkę przymierza między pokoleniami i tradycjami tej sztuki, a teraźniejszym jej duchem i obliczem.

Zauważyła, że jest prawdopodobnie najstarszą aktywną aktorką na świecie:

- Mówią o mnie, że jestem wybrykiem natury, bo gram w tym wieku.